

Leader Viisari ry

Vuosikertomus 2023

Toiminnasta ja strategian tilanteesta

Yhdistys

Leader Viisari ry:n tarkoituksena on toimia alueen kylä- ja asukastoiminnan edunvalvojana ja edunluojana sekä kehittää paikallista, seutukuntien välistä ja kansainvälistä yhteistyötä sekä yrittäjyyden yleisiä edellytyksiä alueellaan, vahvistaa paikallista ja seudullista, alueiden välistä ja kansainvälistä aloitteellisuutta ja yhteistyöhön perustuvaa kehittämistyötä sekä edistää kylä- ja asukasyhdistysten sekä alueen asukkaiden omatoimisuutta. Tarkoituksensa toteuttamiseksi ja toiminnan tukemiseksi yhdistys voi hakea mm. avustuksia.

Viisari on toiminut vuodesta 2001 Leader-yhdistyksenä ja toteuttanut LEADER+ -ohjelmaa sekä vuodesta 2007 alkaen Manner-Suomen maaseudun kehittämishjelmaa sen Leader-toimenpidettä. Yhdistys toimii pohjoisessa Keski-Suomessa yhdeksän kunnan alueella.

Yhteenveto toiminnasta ja strategian tilanteesta

Uuden ohjelmakauden toteuttaminen alkoi vauhdikkaasti strategian hyväksymisen ja MMM:n kanssa tehdyn sopimuksen allekirjoituksen jälkeen. Toteutuksessa on keskeistä ollut uusien toimintamallien luominen, uuden tiedon tuottaminen hakijoiden ja Viisarin käyttöön uuden Leader-rahoituksen hyödyntämiseksi. Yhteistyön ja hyvän valmistelun merkitys on kasvanut strategian toteutuksessa. Kestävän kehityksen ja digitaalisuuden läpileikkaavuus ovat myös tuoneet uutta opittavaa sekä yhdistykselle hallitustyöhön ja hakemusten valmisteluun sekä hakijoille ideoiden toteutuksen pohdintaan. Pienhankkeiden puuttuminen hankevalikoimasta on hidastanut yleishyödyllisten hankkeiden toteuttamista.

Hakemusten määrä on kasvanut radikaalisti vuoden aikana. Hallitus käsitteli 54 hakemusta syksyn 2023 aikana. Erityisesti uusille yritystuille on ollut paljon kysyntää. Vilkasta kysyntää on ollut myös henkilökohtaiselle neuvonnalle ja hakijoiden ohjaukselle oikeille rahoituspoluille. Tämä on vaatinut resurssien ja toimintatapojen uudelleenmiettimistä.

Kauden käynnistymistä on hidastanut Hyrrän keskeneräisyys sekä se, että hakemuksille ei ole vielä saatu yhtään viranomaispäätöstä.

Strategian toteuttaminen

Viisarin uuden strategian mukaiset kehittämistoiminnan kolme painopistettä ovat 2023-2027:

1. Innovatiivisuus ja uudistumiskyky
2. Vireys: tahtoa ja kykyä
3. Asumisen uudet tuulet ja ympäristö voimavarana

Läpäiseviksi teemoiksi olemme valinneet vuosille 2023-2027 seuraavat:

- Digitaalisuus
- Kestävä kehitys
- Ilmasto ja ympäristö

Kaikkiin strategian painopisteisiin on saapunut hakemuksia ja läpileikkaavat teemat ovat olleet hyvin huomioituina hakemuksissa.

Viisari alueensa kehittäjänä

Viisarin oma toiminta ja verkostot

Viisarin sähköinen uutiskirje ilmestyi 3 kertaa vuonna 2023. Niissä panostettiin Leader-tietoisuuden lisäämiseen ja rahoituksen uudistusten tiedotukseen. Leader-ryhmien yhteiset www.keskisuomenmaaseutu.fi verkkosivujen sisältöä luotiin aktiivisesti uuden kauden osalta ja toteutettiin myös muuta tiedotusmateriaalia, kuten yhteistyössä Keski-Suomen Leader-ryhmien kanssa opas yritysneuvojille rahoituksesta sekä oppaat kestävästä kehityksestä hankkeille ja yrittäjille. Erilaisia tiedotustilaisuuksia Viisarin uuden strategian teemoista sekä rahoituksesta järjestettiin useita alueella sekä fyysisesti että verkossa etäyhteydellä yhteensä 14 kpl, joissa osallistujia oli yhteensä 195 henkilöä.

Sosiaalisen median kanavien seuraajien määrät kasvoivat vuoden aikana ja niihin tuotettiin jatkuvasti ajankohtaista sisältöä toiminnasta. Viisarilla on seuraajia: Facebook 644, Instagram 317 ja Youtube 10. Viisarin rahoittamasta toiminnasta kirjoitetaan alueen paikallislehdissä usein ja lehtijuttujen määrä on merkittävä. Kunnille suunnattuja tilannekatsauksia on esitetty seutujohtoryhmän kokousten yhteydessä sekä Äänekoskella käyntien yhteydessä mm. kyläparlamentissa.

Viisarin laatutyö ja oman toiminnan kehittäminen

Leader Viisari ry:n toimintaa on kehitetty aktiivisesti vuoden aikana. Henkilöstö on osallistunut Leader-laatutyöhön valtakunnallisesti. Lisäksi yhdistys on tehnyt omana työnään selvitystä ja kyselyä aiemmin toteutettujen hankkeiden ja yritystukien toteutuksen haasteista ja niissä ilmenneistä muutoksista. Tämä selvitys valmistuu keväällä 2024.

Uuden kauden haun avautuminen on tuonut paljon uusia hakijoita Leader-rahoituksen piiriin alueella ja tämä on näkynyt kasvaneena tarpeena uudelleen neuvonnalle ja tiedottamiselle hanke- ja yritystukien osalta. Tämän takia yhdistys on palkannut tiedottajan vuoden 2023 keväällä, kehittämään uusia menetelmiä tiedottamiseen.

Alueen kuntien kanssa yhteistyö on ollut helppoa ja luottamuksellista. Äänekosken kaupungin osalta valmistauduttiin siihen, että Leader-toiminta laajeni koko kaupungin alueelle uudella CAP-kaudella 2023-2027. Tähän liittyen tehtiin paljon aktivointia ja tiedotusta laajentuneen alueen yhdistyksille yrittäjille järjestämällä erilaisia infotilaisuuksia ja tapahtumia. Viisarin yhteys aluekehittämistyötä Saarijärven-Viitasaaren seudulla johtavaan seutujohtoryhmään on jatkunut läheisenä.

Viisarin merkitys ja lisäarvo alueensa kehittäjänä

Leader-ryhmän merkityksenä on, että sen toiminta tuo tuet hyötykäyttöön alueen kehittämiseksi ja mahdollistaa alueen viihtyvyyden ja turvallisuuden lisääntymisen Viisarin strategian teemojen mukaisesti.

Leader-toiminta voi olla alueen tulevaisuuden kannalta ratkaiseva asia, koska sen tuella yritykset ja alueen elinkeinot kehittyvät. Pienen ruohonjuuritason yrittäjyyden kehittäminen täsmärahoituksilla on Leader-rahoituksen vahvuuksia elinkeinon kehittämisessä harvaanasutulla maaseutualueella. Leader-ryhmänä on panostettu tiedotukseen ja viestintään tukimahdollisuuksista sekä yrityksille että yhdistyksille. Viisariin on helpompi ottaa yhteyttä kuin Ely-keskukseen ja saada neuvontaa matalalla kynnyksellä kehittämisideoille. Mikroyrityksille Leader-rahoitus on hyvä työkalu työllisyyden edistämiseen ja yritystoiminnan kehittämiseen.

Kehittämisen uuden avaukset

Leader Viisari on aloittanut yhteistyön Keksintösäätiön kanssa, jonka tarkoituksena on kehittää tiedotusta ja luoda uusia kanavia yritysrahoituksen palvelupoluille ja saavuttaa paremmin uusien ideoiden ja tuotekehityksen tekijöitä alueella.

Yhdistys ja sen resurssit

Yhdistyksen jäsenmäärä 31.12.2023 oli 466 henkilöjäsentä ja 79 yhteisöjäsentä sekä 9 kuntajäsentä. Yhdistyksen jäsenmäärä on yhteensä 545 jäsentä. Henkilöjäsenet eivät maksa jäsenmaksua. Jäsenmaksun maksaville jäsenille lähetetään vuosittain jäsentiedote. Muutoin tiedotetaan uutiskirjeen muodossa.

Hallituksen kokoonpano ja toiminta

Hallitukseen kuuluu puheenjohtajan lisäksi yhdeksän (9) varsinaista jäsentä ja jokaiselle henkilökohtainen varajäsen. Jäsenet edustavat tasaisesti kolmikantaa ja ovat kukin eri jäsenkunnan alueelta. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan ja sisäisen tositetarkastajan. Hallituksen sukupuolijakauma oli yksitoista (11) naista ja seitsemän (7) miestä, lisäksi puheenjohtaja oli mies. Hallitus kokoontui vuoden aikaan 10 kertaa.

Hallituksen varsinaisten jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli keskimäärin 89 %. Neljä hallituksen jäsenistä oli läsnä kaikissa kokouksissa ja kaikki kokoukset olivat päätösvaltaisia.

Jäsenet		Varajäsenet		
Seppo Ruotsalainen, puheenjohtaja				Äänekoski
Alueen julkista tahoa edustavat				
Ville Rautiainen		Jari Penttinen		Saarijärvi
**Teijo Peltonen		*Satu Koskinen		Karstula
*Leila Lindell		*Matti Virtanen		Äänekoski
Alueen asukkaita edustavat				
**Vuokko Tikkanen		Tiina Kuivaniemi		Kinnula
Miia Hiironen		Antti Lahtinen		Pihtipudas
Tuija Kauppinen		Taru Siekkinen-Siljala		Viitasaari
Alueen yrityksiä ja yhdistyksiä edustavat				
*Hannu Ahonen		*Pirjo Niskavaara		Kivijärvi
*Hannu Kauppinen		*Päivi Ruotsalainen		Kannonkoski
*Suvi Kantonen		*Katriina Oinonen		Kyyjärvi

Henkilöstö

Viisarilla oli kolme vakituista työntekijää: toiminnanjohtaja, hankesihteeri sekä projektikoordinaattori. Tämän lisäksi määräaikaisia työntekijöitä ovat olleet tiedottaja, projektikoordinaattori ja hanketyöntekijä. Lisäksi Viisarilla on ollut nuoria kesätyöntekijöitä tutustumassa Leader-toimintaan ja tuomassa nuorten näkökulmaa tiedottamiseen ja kehittämiseen.

Yhdistyksen taloustilanne

Viisarin taloustilanne on hyvä. Kunnat maksavat osuutensa vuosittain etupainotteisesti, joten äkillistä kassakriisiä ei ole odotettavissa. Tämän avulla toimintaa saadaan hyvin pyöritettyä. Ruokaviraston käsittelyajat toimintarahnan maksuhakemuksien osalta ovat kohtuulliset ja yhteistyö on toimivaa.

Toimintaympäristö ja tulevaisuus

Vuoden 2024 painopiste jakautuu ohjelmakauden 2014-2020 ja siirtymäkauden toimenpiteiden loppuunsaattamiseen ja raportointiin, sekä uuden CAP-kauden 2023-2027 strategian toteuttamiseen ensimmäisenä kokonaisena toimintavuonna. Painopisteenä on ohjelmakauden suurimman rahoituskehysten tehokkaan käytön edistäminen tiedotuksella ja aktivoinnilla. Huolena on Leader-rahoituksen riittävyys alueella tulevaisuudessa ja mahdollisen CAP-leikkauksen vaikutus toiminta-alueen hakijoihin ja alueen kehittämiseen kauden loppupuolella 2025-2027, joihin mahdollisen CAP-rahoituksen leikkauksen vaikutukset kohdentuisivat.

Keskeisiä muutoksia toimintaympäristössä on vuoden aikana ollut ohjelmakauden toimeenpanon käynnistyminen, joka on kasvattanut rahoituksen kysyntää edellisestä ohjelmakaudesta. Hakemusten määrä on yli kaksinkertainen verrattuna aiempiin vuosiin. Muiden rahoituslähteiden karsiminen näkyy alueella myös lisääntyneinä kyselyinä ja uusina asiakasryhminä. Tämä lisää kilpailua rahoituksesta. Yleinen kustannusten nousu vaikuttaa hakijoiden kykyyn toteuttaa hankkeita ja lisää epävarmuutta, kun päätöksentekoprosessi on ruuhkautunut kauden alussa.